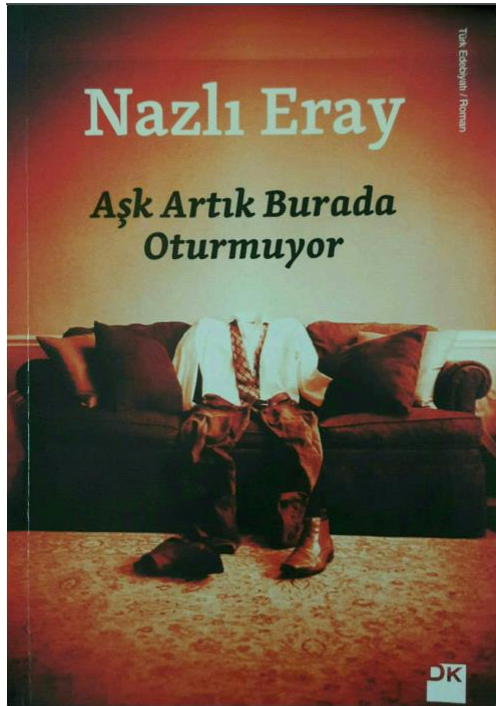

KİTAP İNCELEMESİ

Aşk Artık Burada Oturmuyor - Nazlı ERAY

İkinci Baskı, Doğan Kitap, İstanbul, 2013, 143 sayfa.

Arzu ÖZYÖN¹

Nazlı Eray birbirine bağlı ancak farklı alt başlıklarla verilen 17 hikâyeden oluşan 143 sayfalık *Aşk Artık Burada Oturmuyor* adlı kısa romanında kadın-erkek ilişkilerine farklı; belki biraz abartılı, çoğu zaman da esprili bir şekilde yaklaşıyor. Eray, kadınların kendilerini terk eden erkekleri yeniden elde etmek, erkeklerinse kendilerini görmezden gelen kadınların gönüllerini kazanmak için başvurdukları yolları bir yazar gibi değil de aramızdan, bizden biri olarak samimi bir dille anlatıyor.

Romanın başlarında daha çok kadınların erkeklerle ilgili sorunlarına yoğunlaşan Eray, romanın sonlarına doğru, Nazlı'nın penceresinden erkeklerin dünyasına da şöyle bir bakmayı, bu defa erkeklerin kadınlarla olan ilişkilerinde yaşadıkları problemlere kısa

da olsa göz atmayı unutmuyor: *Her gün burada da değişik öyküler dinler olmuştum. Erkekler de bambaşka bir dünyayı anlatıyorlar, sigaralarını tellendirirken, kimi ezik oturuyor, kimi de "Kurtuldum!" diye seviniyordu* (129). Yazar böylece kadın-erkek ilişkilerine sadece hemcinslerinin gözüyle, tek taraflı bakmayı bırakıp objektif bir şekilde karşı cinsin kadınlar yüzünden çektiği sıkıntılara da değiniyor.

Roman, Nazlı'nın 3,5 yıldır birlikte olduğu ve kendisini hiçbir açıklama yapmadan terk eden Ali'nin ardından onu geri getirmek ama en çok da neden ve nereye gittiğini öğrenmek için girdiği çabayı; bu uğurda hocalara, medyumlara kadar başvurmasını konu ediniyor: *Saat 9.30'da, arkadaşım Leyla Hanım'la, adresini zorlukla bulduğumuz bir hocaya gideceğiz. [...] Öğleden sonra ise ünlü bir medyumun evine çaya davetliyim. Benim için binbir güçlükte bir randevu alındı bu medyum*

¹ Dr. Öğr. Gör., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, arzu.ozyon@dpu.edu.tr

hanımdan... [...] *Bağışla beni. Hoca ve medyum için bağışla. Çocuğunu yitirmiş bir ana gibi, her çareye başvuruyorum. Anlayamadığımı çözmek, birazcık aydınlanmak için her yola koşuyorum* (22).

Temelde Ali ile Nazlı'nın ilişkileri ve ayrılıkları üzerine kurgulanmış olan roman, genel olarak romanda adı geçen yan karakterlerin deneyimlediği kadın-erkek ilişkilerine de değinmeyi ihmal etmiyor. Neredeyse baştan sona bellek-mekân arasındaki karşılıklı ilişkiye yer verilen romanda kimi zaman mekânlar sayesinde anıların tazelenip sürekli canlı tutulduğu gözleniyor: *Ankara'nın sabah ayazında, Ufuktepe'deki hocaya giderken aklıma birden Santorini'deki Cafe Canava geldi. Zaman bir akşamüstü... Santorini Adası'nda, Cafe Canava'da, köşedeki bir masada karşılıklı oturuyoruz seninle. Yunanlı garson ufak, kalın yuvarlak fincanlardaki neskafelerimizi getiriyor. Usul usul karıştırıyoruz kahvelerimizi* (23). Ancak kimi zaman da anıların, Nazlı karakterini bir anda bir mekândan başka bir mekâna götürdüğü görülüyor: *Rüya Sokağı bitmişti. Karşımda birden denizi görünce şaşırđım. Pırlıl pırlıl masmavi bir deniz uzanıyordu önümde. Anladım hemen; Bodrum'da, mendireğın oradaydık. Sabahın erken bir saatiydi. Hafif bir yaz nemi vardı havada. Senin elinde birtakım biletler vardı. Biletleri pasaportlarımızın arasına koymuştun. Önümüzde bir turist kafilesi sıra oluşturmuştu. Birazdan gümrükten geçip Meander feribotuna binecek, karşıdaki Yunan adasına gidecektik. [...] Tekne hareket etti. [...] Ardında bembeyaz köpükler bırakarak Kos'a doğru yol almaya başladı* (52). Böylece Nazlı anıların etkisiyle bir mekândan öbür mekâna sürükleniyor.

Gerçek ile düşün sıklıkla iç içe geçtiği romanda yazar, Türkiye'de öncülerinden biri olduğu büyülu gerçekçilik akımını başarıyla uyguluyor. Örneğın karşı komşu Ferhunde'nin evinde gördüğü, mandalınayı çekirdekleriyle yediğı için burnundan ve kulaklarından mandalina ağacı dalları çıkmış olan çocuk; film setinden kaçıp Rüya Sokağı'nda Nazlı'nın karşısına çıkan Marilyn Monroe; Nazlı'nın Ayten'in evinde karşılaştığı gençlik hali; hücre mühendisi Nizami Öney'in bir saç telinden yeniden ortaya çıkardığı, kadınlardan kaçmış eşler ve sevgililer; bütün bunlar ve daha birçoğı romanı, büyülu gerçekçiliğın bir örneğı haline getiriyor. Bunun yanı sıra, Nazlı'nın hikâyenin başından sonuna kadar sürekli olarak düş ve gerçek arasında yolculuğa çıktığı romanda kendisini terk eden sevgilisi Ali de küçülmüş bir şekilde de olsa ona eşlik ediyor. Üstelik her zaman olmasa da sevgilisi Ali ile bir araya gelen Nazlı da kimi zaman kendini Ali gibi küçülmüş olarak buluveriyor: *'Ben seni gezdirmeye geldim' dedin. [...] 'Gel, arabayı şuraya park ettim' [...] Şaşkınlık dolu bakışlarımın altında, köşedeki koltuğın altına girdin. Bir motor homurtusu duydum. Arabanla koltuğın öteki tarafından çıktın, halının kenarından dolaşıp ayaklarımın dibine geldin. Kapıyı açmıştın. 'Hadi bin. Çabuk ol! Bak seni nereye götüreceğim' dedin. Yere çömelmiş, ufacık arabaya ve sana bakıyordum. Uzanıp elimi tuttun. 'Hadi, girsene!' Kendimi arabanın içinde buldum* (29). Sözü edilen bütün bu masalsı unsurlar, kişiler ve mucizeler gerçek/gündelik yaşam ile öyle bir harmanlanıyor ki okur hiçbirini yadırgamadan, herhangi bir şaşkınlık duymadan benimsiyor: *Ah, ne olur, bir mucize olsa! Belki böyle üzüldüğümü, ağladığımı bilsen, dayanamazsın. Çünkü yıllardır çok sevdiğini beni... Ama senin yanında hiç ağlayamam. Belli edemem sevgimi. Yatağında döndüm. Kulağımın dibinde incecik bir fısıltı duydum.*

'Ağlama. Nasılsın?' diyordu bir ses. Başımı kaldırıp baktım. Sen oradaydın. Ufacıktın, başparmağım büyüklüğündeydin. Üstünde Avni'den birlikte aldığımız yeni gömleğin vardı. Hani dayının oğlunun nişanına giydiğin... Siyah montun kolunun altındaydı (12). Nazlı'nın dilediği mucize gerçekleşiyor: Başparmak büyüklüğündeki Ali isimli sevgili bildik kıyafetleriyle Nazlı'nın karşısında duruyor. Her şey öyle tanıdık ki, sevgilinin boyutu ne Nazlı'yı ne de okuru şaşırtıyor.

Bir bütün olarak bakıldığında hacim olarak kısa ancak içerik olarak oldukça zengin olan *Aşk Artık Burada Oturmuyor* adlı romanın kadın-erkek ilişkileri bağlamında ele alınabilecek feminizm üzerine bir çalışma başta olmak üzere bellek-mekân ve büyülü gerçekçilik gibi konularda birden fazla çalışmaya kaynaklık edebileceği ve malzeme sunabileceği görülüyor.

'Ali roman boyunca gerçekten hep Nazlı'nın yanında mı, yoksa Nazlı'yı terk etti de sonunda kavuşuyorlar mı?' sorusunun cevabı roman boyunca satır aralarında gizleniyor ve adeta okura kıs kıs gülüyor. Ancak buna rağmen cevaptan emin olamayan, düş ve gerçek arasında kaybolup giden ve cevabı öğrenmek için sabırsızlanıp romanı bir nefeste bitiren okur sonunda gerçeği öğreniyor.